

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An secunda opinio subiaceat huic damnationi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

Suarez. disp. 12. sect. 2. num. 10. his verbis: [si adultus fuerit in infantia baptizatus, posteaque perveniat ad usum rationis, ac contingat brevi tempore vivere sine peccato mortali, & sine actu Fidei, salvabitur. Quia ad conservandam iustitiam. satis est non peccare mortaliter, etiam si Fides non exerceatur. Tunc autem licet ille, qui salvatur, sit adultus, non salvatur, ut ita dicam, tamquam adultus, sed tamquam infans: quia per medium commune infantibus salvatur: & postea in ordine ad salutem, vel contra illam, nihil tamquam adultus est operatus.] Sic Suarez. Et ex eo Lugo Card. disp. 12. de Fide sect. 1. num. 3.

Suar.
Lugo.

19. Si vero velis, illum esse superfluum mediocri tempore, nec diuturno, nec brevi; casus non occurret. Nam, ut postea dicam, quod Fides explicita Dei, etiam ut remuneratoris sit necessaria necessitate medij ad salutem hominis adulti, partim provenit ex providentia, & lege Dei sic statuentis salvare homines, partim ex ipsa natura, & conditione mediorum conducentium ad salutem. unde providente Deo non continget, quod ille adultus, qui non amisit gratiam baptismalem, non moriatur, nisi secundum hunc ordinem rerum.

CAPVT III.

An secunda opinio subiacea huic damnationi?

SYMMARIUM.

Duplex sensus secunda opinionis. num.

20.

Quomodo secunda opinio subiiciatur damnationi. n. 21.

In quo sensu non subiiciatur damnationi? n. 22.

Quid circa hoc censeant Patres Gra-

*nado, & Suarez? num. 23.
Quomodo in secundo sensu ea opinio includat virtualiter Fidem Dei ut remuneratoris? n. 24.*

An inde inferatur, quod satis sit habere semel in vita Fidem explicitam de Deo ut remuneratore? num. 25. & seqq.

An sufficiat ad iustificationem virtualis persistentia praesati actus Fidei? n. 28.

Admittitur virtualis persistentia eius actus Fidei, non ex eo quod extiterit, & non sit retractatus, sed ex eo quod virtualiter persistat in effectu. num. 29.

Quod requirantur ad iustificationem actus formales Fidei, & spei, videtur scrupulis obnoxium n. 30.

Exemplo Agricola explicatur continentia virtualis spei in actu penitentiae. n. 31. & seqq.

20. **S**ecunda opinio cap. i. relata dicebat, ad iustificationem in fidelis convertentis se ad Fidem esse mediū necessarium Fidem explicitam Dei ut remuneratoris; non vero ad iustificationem hominis Fidelis. Et quia haec secunda pars duplici modo potest intelligi, sub distinctione decidenda est quaestio. Et primo potest intelligi illa opinio, ita ut ille homo Fidelis, qui accedit ad iustificationem, numquam habuerit actum explicitum Dei ut remuneratoris, & consequenter numquam habuerit actum Spei vitae aeternae. Secundo potest intelligi ea opinio, ita ut Fidelis peccator, qui vult iustificari, aliquando habuerit aliquos actus spei de vita aeterna, & consequenter actus Fidei explicitae Dei ut remuneratoris, neque haesitaverit in Fide, neque in spe; doceatque ea opinio, tales actus Fidei, & spei persistere virtualiter; atque adeo iam adesse talem Fidem explicitam ad iustificationem

pecc-

peccatoris Fidelis, saltem virtualiter.

21. Dico primo. Ea opinio primo modo intellecta subiacet huic damnatio. Patet. Nam hæc damnatio statuit absolute talem Fidem explicitam remuneratoris esse necessariam necessitate medij: quidquid autem absolute dicitur necessarium necessitate medij, si illud iterabile est, illud præcipue tale est in ordine ad quamcumque iustificationem, sive impij Fidelis, sive infidelis. Et cum hæc censura Pontificia statuta sit propter locutiones vniuersales Sacræ Scripturæ, Conciliorum, & Ss. Patrum; ideo sensus illius vniuersalis est, & ad omnem iustificationem vniuersaliter extendendus. Maxime cum Concilium Tridentinū sess. 6. c. 8. de iustific. agens de eo textu. Pauli ad Rom. 3. vbi dicit, *iustificari hominem per Fidem*; subiungat hæc: *Ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesia Catholica consensus tenuit, & expressit; ut scilicet per Fidem ideo iustificari dicamur, quia Fides est humana salutis initium; fundamentum, & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium pervenire.* Cum ergo hæc Fides, sine qua impossibile est placere Deo, sit radix, & fundamentum omnis iustificationis; & declarat. S. Paulus, eam Fidem, sine qua impossibile est placere Deo, esse Fidem Dei vt remuneratoris: fit, ad omnem iustificationem requiri Fidem explicitam Dei vt remuneratoris.

22. Dico secundo. Si ea opinio intelligatur secundo modo, ita vt in impio Fideli extiterint aliqui actus Fidei explicitæ Dei vt remuneratoris, qui non sint retractati; & dicantur perseverare virtualiter, & hoc modo sufficere ad iustificatio-

nem; talis opinio sic intellecta non subiacet censuræ Pontificiæ. Et iuxta hanc opinionem sic intellectam videntur discurrere quidam Recentiores circa spem vitæ æternæ, quæ supponit Fidem Dei, vt remuneratoris; quos suppressio nomine refert Lugo Card. disp. 12. de Fide sect. 5. num. 115. & hunc eorum discursum sic refert: [Quare licet Fides Dei infinite sancti, & potentis sufficeret ex se ad excitandam Dei dilectionem; Deus tamen de facto homini, qui non se disponit per actum spei adhuc saltem virtualiter, & moraliter perseverantē, hoc est, non dum per desperationem retractatū, non dat auxilium actuale ad dilectionem, vel ad detestationem peccati super omnia, ne iustificetur sine dispositione peculiaris,] &c.

23. His consonat P. Granado ^{Grana} 2. 2. controv. 2. Tract. 4. disp. 1. n. 2., vbi sic ait:] Tridentinum sess. 6. cap. 6. spem veniæ numerat inter dispositiones adulti: ex quo colligitur, ad contritionem requiri actum spei: & ita quoties obligaverit præceptum contritionis, obligabit etiam actus spei saltem virtualiter habitus.] Cum tamen actus spei haberi non possit sine Fidei actu Dei, vt remuneratoris. Sic etiam P. Suarez ^{Suar.} 2. 2. disp. 2. de spe sect. 1. num. 2. asserit, in occasionibus, in quibus necessaria est spes pro exercitio aliarū virtutū sæpe sufficere elicere actum, in quo spes virtualiter contineatur: ex quo sequitur, quod sufficiat habere virtualiter Fidem explicitam Dei vt remuneratoris.

24. Probatur conclusio. Hæc censura Pontificia invrit propositionem negantem, Fidem explicitam Dei remuneratoris esse necessariam necessitate medij ad salutem: sed hæc opinio, secundo modo intellecta, id non negat; cum admittat

ne-

necessitatem illius per virtua-
lem continentiam; ratione cuius tales
actus Fidei explicitæ anteceden-
ter habiti virtualiter perseverant:
ergo hæc censura non inurit eam
opinionem secundo modo intellec-
tam.

25. Dices. Ex hac opinione sic
intellecta sequitur, quod satisfaciat
homo præcepto Fidei de Deo vt re-
muneratore, si illam habeat semel
in vita: atqui hoc repugnat damna-
tioni propositionis 17, vt ex hoc de-
creto constat: ergo damnabilis est
etiam ea opinio, quamvis eo modo
intellecta. Sequela probatur. Nam
si semel in vita habeatur, dum non
retractetur, persistet virtualiter per
totam vitam; atque adeo sic sufficet
ad iustificationem.

26. Sed respondebunt Autho-
res eius opinionis primo: quamvis
ad secundam, & tertiam iustifica-
tionem sufficeret ille primus actus
Fidei; non tamen sufficeret ad im-
plendum præceptum Fidei, quod
obligat ad eliciendos frequenter ac-
tus Fidei, vt diximus difertat. 11. à
num. 47.

27. Et quidem si quis numquã
amitteret gratiam iustificantem, non
requireretur, quod haberet talem
actum Fidei pro iustificatione,
quia iste non acquirit eam denuo;
nec propterea excusaretur ab obli-
gatione eliciendi varios actus talis
Fidei.

28. Respondebunt secundo,
non perseverare virtualiter actum,
qui à tempore remoto elicitus est;
sed illum solum, qui à proximo
tempore est elicitus, & non retrac-
tatus. Propinquitas autem tempo-
ris debet esse tanta, quanta requiri-
tur, vt censeatur moraliter perseve-
rare, nec deleta esse memoria il-
lius.

29. Rogabis, quid ego censeam

de veritate eius opinionis secundo
modo explicatæ; scilicet an verum
sit, quod sufficit ad iustificatio-
nem virtualis persistentia actus Fi-
dei explicitæ de Deo vt remunera-
tore?

30. Dico tertio. Sufficit ad ius-
tificationem actus Fidei explicitæ de
Deo vt remuneratore, virtualiter
persistens in suo effectu. Quæ vlti-
ma conclusionis verba superaddo:
quia licet is modus continentia vir-
tualis per hoc, quod extiterit actus,
& non sit retractatus, dato quod
alijs materijs possit adaptari, in hac
tamen materia de Fide explicita re-
muneratoris, sicut etiam in materia
spei retributionis æternæ, videtur
mihi incongrue procedere. Nam
cum ad eum discurrendi modum,
vt dicatur actus moraliter perseve-
rare, requiratur, quod proximo
tempore præcedat, vt supra dixi-
mus, & non facile determinetur,
quantum debet esse illud tempus,
vt sit proximum; illi, qui peccata
sua confitentur, angentur scrupu-
lis, an fuerit proximum illud tem-
pus, in quo elicerunt eos actus Fi-
dei, & spei; atque adeo dubita-
bunt, an moraliter perseverent ij
actus.

31. Deinde, durum videtur, &
scrupulis obnoxium, requirere ad
confessionem peccatorum, & iusti-
ficationem actum formalem eius
Fidei, & spei, nec sufficere vir-
tualem. Nam si homo pro tunc sit
immemor retributionis æternæ, &
conatur ad veram contritionem;
ad huc timebit, an posuerit me-
dia essentialiter requisita ad iusti-
ficationem; eo quod non babuerit
tunc eos actus formales Fidei,
& spei.

32. Probo ergo conclusionem
ab exemplo agricolæ, quo vtuntur
Sancti Patres ad explicandam spem

Aa

Theo-

Theologicam. Et enim contingere potest, quod agricola spargat semina super terram, immemor pro tunc fructuum colligendorum: & tamen omnes cognoscunt, illum agricolam spargere semina cum spe colligendi fructus; qua spe si careret, non seminaret grana. Sicut ergo agricola, dum immemor fructuum colligendorum spargit semina, intelligitur habere spem colligendi fructus, quia virtualiter habet spem; ita peccator, dum ponit media suae iustificationis, licet pro tunc sit immemor retributionis aeternae, intelligitur habere spem colligendi fructus aeternos, quia virtualiter illam habet.

33. Ideo autem agricola virtualiter habet spem colligendi fructus; quia seminatio illa est effectus derivatus ab intentione colligendi fructus, quam antea habuit: unde illa intentio colligendi, virtualiter continetur in suo effectu, nempe in seminatione. Similiter ergo peccator, qui antecedenter habuit desideria aeternae beatitudinis, & spem de illa consequenda, dum ponit medium suae iustificationis, virtualiter habet illam spem: quia ipsa positio medij, V.g. confessionis Sacramentalis, est effectus, qui procedit ab illo desiderio, & spe: unde illa intentio consequenda salutis aeternae, & illa spes virtualiter continetur in suo effectu, nempe in ipsa confessione Sacramentali.

34. Et hoc est, quod brevioribus terminis docuit P. Suarez 2. 2. disp. 2. de spe sect. 1. num. 2. agens de praepcepto, & obligatione sperandi, his verbis: [Hoc secundo modo (ex ratione extrinseca) obligabit hoc praepceptum, quando fuerit necessarium sperare, vel ad debite orandum, vel ad vincendam tentationem, vel ad aliquid simile. In

quibus tamen occasionebus saepe non erit necessarium formalem actum spei elicere; sed satis erit in ipso effectu debite id facere, in quo virtualiter includitur spes, ut efficaciter petere, vel dolere de peccato, vel aliquid simile.] Hæc P. Suarez.

CAPVT IV.

Duabus obiectionibus occurrunt.

SYMMARIUM.

Quod ad confessionem sufficiat habere virtualiter eos actus Fidei, & spei, non est solum probabile, sed certum. num. 35.

An cognitio finis contineatur virtualiter in executione mediorum? num. 36.

An actus Fidei contineatur virtualiter in confessione Sacramentali. num. 37.

35. **O** Bijcies primo, hanc conclusionem ad summum esse speculative probabilem, non autem practice. Quod sic probari videtur. Non enim possumus in praxi sequi opinionem probabilem circa valorem Sacramenti, relicta tutiori; iuxta damnationem primæ propositionis in hoc decreto contentam: sed qui voluerit sequi in praxi hanc opinionem, sequetur opinionem probabilem circa valorem Sacramenti, relicta tutiore: ergo ea quoad praxim continetur sub eâ damnatione, atque adeo non remaneabit practice probabilis. Minor probatur. Nam eo ipso quod Fides explicita de Deo ut remuneratore sit medium necessarium ad iustificationem, erit necessarium ad confessionem peccati mor-